

TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVIU

doc. JUDr. JOZEF ZÁHORA, Ph.D.

Ústav verejného práva Fakulty práva Bratislavskej vysokej školy práva

Na rozdiel od Českej republiky na Slovensku, aj napriek niektorým problémom, ktoré sa vyskytli v legislatívnom procese a pri schvaľovaní Trestného zákona v parlamente, sa podarilo schváliť nový Trestný zákon. Vzhľadom na vymedzený priestor sa vo svojom príspevku zameriam iba na vybrané problémy týkajúce sa trestných činov proti životu a zdraviu.

Legislatívny zámer Trestného zákona a Trestného poriadku bol schválený na rokovaní vlády 31. mája 2000 a na jeho zásadách boli spracované vládne návrhy Trestného zákona a Trestného poriadku, ktoré boli v apríli resp. máji 2004 predložené na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky. Proces schvaľovania v parlamente trval viac ako rok. Dňa 20. mája 2005 Národná rada Slovenskej republiky schválila nový Trestný zákon, publikovaný v Zbierke zákonov 2. 7. 2005, pod číslom 300/2005 Z. z. Účinnosť nadobudol od 1. januára 2006.

Zmenám sa nevyhla ani systematika osobitnej časti Trestného zákona. Nový spôsob ponímania významnosti spoločenských záujmov chránených Trestným zákonom viedli k zásadným zmenám aj v systematike jeho osobitnej časti. Ich vyjadrením je nové poradie jednotlivých hláv osobitnej časti tohto zákona. Do centra pozornosti zákona a do popredia trestnoprávnej ochrany sa dostáva človek, jeho život, zdravie, telesná integrita, česť, dôstojnosť a vážnosť, nedotknuteľnosť, osobná sloboda, ochrana jeho súkromia, obydlia, majetku a iných jeho základných ľudských práv, slobôd a záujmov.¹

Právo človeka na život patrí medzi najvýznamnejšie základné ľudské práva. Toto právo je zakotvené jednak v Ústave SR² ale aj v medzinárodných dokumentoch. Podľa čl. 15 ods. 1 Ústavy SR „Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením“. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd³ v čl. 2 ods. 1 deklaruje „Právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života....“.

¹ Bližšie dôvodová správa k Trestnému zákonu str. 33.

² ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

³ Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolov na tento Dohovor navádzujúcich Oznámenie MZV č. 209/1992 Z. z. v znení oznámenia 102/1999 Z. z.

Trestné činy proti životu a zdraviu sú z uvedených dôvodov podobne ako v českom návrhu zaradené v prvej hlave osobitnej časti.

Prvá hlava osobitnej časti je rozdelená do troch dielov. V prvom oddiele sú zaradené poruchové trestné činy proti životu, v druhom poruchové trestné činy proti zdraviu a do tretieho oddielu boli zaradené najvýznamnejšie ohrozovacie trestné činy proti životu a zdraviu. Trestných činov, ktorých objektom je život alebo zdravie, je v Trestnom zákone viac. Do tejto hlavy navrhovateľ zaradil len tie, pri ktorých je život alebo zdravie jediným alebo primárnym objektom trestného činu.

V prvom diele s názvom „Trestné činy proti životu“ zákonodarca rozdelil úmyselné usmrtenie na **úkladnú vraždu** (*úmyselné usmrtenie s vopred uváženou pohnútkou*), a **vraždu**. Za diferenciaciu pri trestných činoch vraždy sa vyslovil aj prof. Musil.⁴ V prvom prípade, je možné pri základnej skutkovej podstate trestného činu úkladnej vraždy uložiť trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsať päť rokov, v druhom prípade pri základnej skutkovej podstate trestného činu vraždy trest v rozmedzí pätnásť až dvadsať rokov. Oproti českej osnove sú trestné sadzby v priemere o pätinu vyššie.

V kvalifikovaných skutkových podstatách je prísnejšie postihované, ak bol trestný čin spáchaný závažnejším spôsobom konania⁵, na chránenej osobe⁶, z osobitného motívu,⁷ v nebezpečnom zoskupení⁸ alebo za krízovej situácie⁹. Podobne ako v súčasnej právnej úprave, zákon pozná ešte osobitné druhy vraždy a to teroristická vražda, vražda novonarodeného dieťaťa a matkou a genocídium.

Na rozdiel od českej právnej úpravy (§ 118 návrhu Trestného zákona), v slovenskom Trestnom zákone nie je privilegovaná skutková podstata usmrtienia na žiadosť. Podľa slovenského Trestného zákona by sa usmrtenie na žiadosť zrejme kvalifikovalo ako trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 Trestného zákona. Do úvahy by prichádzala okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby § 144 ods. 2 písm. d) – na chránenej osobe – (chorej osobe), a ak by sa takéhoto konania dopustil lekár aj okolnosť uvedená v § 144 ods. 2 písm. d) Trestného zákona – závažnejším spôsobom konania (porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona). Podľa slovenského Trestného zákona za takéto konanie možno uložiť trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo

⁴ Musil, J.: Český trestní zákon potřebuje diferencovanější skutkovou podstatu úmyslného usmrcení. In: Rekodifikácia trestného práva, Zborník príspevkov z celoštátnej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 17. mája 2004, Bratislava 2004, str. 76.

⁵ § 138 Trestného zákona **Závažnejším spôsobom konania** sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou, po dlhší čas, surovým alebo trýznivým spôsobom, násilím, hrozbou bezprostredného násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy, vlánaním, lst'ou, využitím tiesne, neskúsenosti, závislosti alebo podriadenosti, porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona, organizovanou skupinou, alebo na viacerých osobách.

⁶ § 139 Trestného zákona **Chránenou osobou sa rozumie** dieťa, tehotná žena, osoba blízka, odkázaná osoba, osoba vyššieho veku, osoba chorá, osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva, verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložené na základe zákona, alebo svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ ak bol trestný čin spáchaný v súvislosti s ich postavením.

⁷ § 140 Trestného zákona **Osobitným motívom** sa rozumie spáchanie trestného činu na objednávku, z pomsty, v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin, z národnostnej, etnickej alebo rasovej nenávisťi, so sexuálnym motívom, alebo zo ziskuchtivosti, ak nejde o trestný čin majetkovej povahy.

⁸ Nebezpečným zoskupením sa rozumie zločinecká alebo teroristická skupina.

⁹ § 134 ods. 2 Trestného zákona **Krízovou situáciou** sa rozumie núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, alebo vojna.

trest odňatia slobody na doživotie, čo je v porovnaní s českou právnou úpravou (až na šesť rokov) značne rozdielna trestná sadzba.

V ďalších ustanoveniach po vražde novonarodeného dieťaťa matkou sú zaradené dva nové trestné činy s názvom **zabitie**. Zabitie je tu ponímané rozdielne od českého návrhu. Podľa českého návrhu za zabitie z nedbanlivosti sa považuje spôsobenie smrti z nedbanlivosti. Podľa slovenského návrhu, zabitia sa dopustí ten, kto v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, resp. ublíženie na zdraví, spôsobí inému z nedbanlivosti smrť. Páchateľ si smrť obete neželal, aj keď mal úmysel ublížiť jej na zdraví, alebo spôsobiť jej ťažkú ujmu na zdraví. Smrť však nechcel, dokonca v niektorých prípadoch ani nemusel vedieť, že z jeho konania smrť môže nastať. Páchateľ však vzhľadom na okolnosti a svoje pomery spôsobenie smrti mal a mohol predpokladať. Sú to vlastne kvalifikované skutkové podstaty trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 4 resp. § 222 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. alebo § 121 ods. 3 resp. 122 ods. 4 českého návrhu.

Podľa môjho názoru môžu tieto ustanovenia v praxi spôsobovať určité problémy. Zákonnodarca pre konštrukciu základnej skutkovej podstaty trestných činov zabitia v zmysle § 147 a 148 zvolil dosť netypickú, dovoľm si povedať až zmätočnú konštrukciu vo vzťahu k zavineniu. „*Kto v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví (resp. ublížiť na zdraví v § 148), inému z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa.....*“. V základnej skutkovej podstate uvádza aj úmysel aj nedbanlivosť, čo je do značnej miery pre posúdenie tohto trestného činu z hľadiska zavinenia dosť nejednoznačné. Podobná konštrukcia sa v Trestnom zákone už na iných miestach nevyskytuje.

Nedá sa tu ani uplatniť pravidlo pre určenie zavinenia v základných skutkových podstatách uvedené v § 17 Trestného zákona „*Pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.*“

Zavinenie je vnútorný, psychický vzťah páchateľa k podstatným zložkám trestného činu. Zavinenie sa vzťahuje na porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom spôsobom uvedeným Trestným zákonom.¹⁰

Pri posudzovaní, či trestný čin zabitia je úmyselný trestný čin alebo trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, sa môžu vyskytovať určité aplikačné problémy. V tomto prípade sa nedá jednoznačne zodpovedať na otázku o aký trestný čin ide, či je to trestný čin úmyselný alebo trestný čin zavinený z nedbanlivosti. Na túto otázku je však nevyhnutné dať jednoznačnú odpoveď najmä vo vzťahu posudzovania či je to kategória prečinu alebo zločinu.

Určenie či ide o prečin alebo zločin je dôležité najmä pre posúdenie podmienok či možno pri opätovnom spáchaní zločinu zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby (§ 38 ods. 5 Trestného zákona), či možno páchateľa podmiennečne prepustiť po polovici uloženého trestu alebo až po dvoch tretinách (§ 66 Trestného zákona), premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona) a tiež aj pre posúdenie, či sa na tento trestný čin vzťahuje povinnosť oznámiť ho alebo nie (§ 340 Trestného zákona). Kategorizácia na

¹⁰ Porovnaj *Stiffel, H., Kočica, J.* Trestný zákon: Stručný komentár. Bratislava: IURA EDITION, 2001, s. 39 a nasl.

prečin a zločin má aj procesné dôsledky najmä či sa bude vykonávať vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie (§ 200, 202 Trestného poriadku) a tiež aj stanovenie celkovej doby trvania väzby (§ 76 ods. 6 Trestného poriadku). Ak by sa uvedené trestné činy považovali za úmyselné trestné činy v tomto prípade by to boli zločiny. V prípade, že by sa považovali za trestné činy spáchané z nedbanlivosti, v tomto prípade by išlo o prečiny.

Právne názory na posúdenie či ide o úmyselné trestné činy alebo trestné činy spáchané z nedbanlivosti sa rôznia. Niektorí odborníci uvedené trestné činy považujú za úmyselné. Odôvodňujú to tým, že páchateľ koná v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví resp. ublíženie na zdraví ale z nedbanlivosti spôsobí smrť. Nedostatkom tohto názoru je skutočnosť, že páchateľ nenaplnia znak úmyselného zavinenia, najmä jeho vôľovej zložky. V tomto prípade môžeme vylúčiť priamy úmysel, lebo páchateľ nechcel spôsobiť smrť. Ak by sa dokázalo, že chcel úmyselne spôsobiť smrť išlo by o vraždu resp. o úkladnú vraždu. V prípade nepriameho úmyslu, aj keby sme pripustili, že páchateľ vedel, že svojim konaním môže spôsobiť ohrozenie záujmu chráneného trestným zákonom, chýba vôľová zložka – páchateľ je s tým uzročený, že spôsobí smrť. Jeho vôľa smerovala k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví, resp. ublíženia na zdraví, ale v žiadnom prípade nie k spôsobeniu smrti. Podľa autorov, ktorí sa podieľali na vypracovaní slovenského Trestného zákona, sa uvedené trestné činy považujú za zločiny.¹¹

Druhý názor je opačný, trestné činy zabitia sú trestné činy zavinené z nedbanlivosti. Uvedené tvrdenie odôvodňujú tým, že síce vo vzťahu ku konaniu je to úmyselné zavinenie, ale vo vzťahu k následku trestného činu sa tam vyžaduje zavinenie z nedbanlivosti. Tento názor má tiež slabiny pretože, ak by sme pripustili názor, že je to trestný čin spáchaný z nedbanlivosti potom by sme sa museli vyrovnat' tým, či je možný motív trestného činu „v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu...“ pri trestnom čine spáchanom z nedbanlivosti. Z veci logicky vyplýva, že pri trestnom čine z nedbanlivosti motív nemôže existovať. Bolo by to tiež zrejme nespravodlivé, lebo ak by páchateľ konal v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví a túto v skutočnosti aj spôsobil, považovalo by sa to za zločin. V druhom prípade, ak by páchateľ konal v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, ale páchateľ by z nedbanlivosti spôsobil ťažší následok – smrť, považovalo by sa to za prečin.

Táto úvaha by sa dala uzavrieť tým, že vzhľadom ku konaniu páchateľa je to úmyselné zavinenie, ale vo vzťahu k následku je to zavinenie z nedbanlivosti. Takýto „hybrid“ je však v trestnom zákone nežiaduci a určite bude spôsobovať problémy. Preto by to bolo vhodné upraviť napr. ako to bolo upravené v § 221 ods. 4 a § 222 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov – spôsobenie smrti z nedbanlivosti ako okolnosť pre použitie vyššej trestnej sadzby pri úmyselných trestných činoch ublíženia na zdraví.¹²

¹¹ Samaš, O., Stiffel, H., Toman, P.: *Trestný zákon. Stručný komentár*. Bratislava, IURA EDITION 2006, str. 310.

¹² Pozri Záhora, J. Niektoré možné aplikačné problémy nového Trestného zákona. In: *Justičná revue* č. 11/2005, s. 1339 a nasl.

Spôsobenie smrti z nedbanlivosti je postihované ako **usmrtenie**. Podľa starého Trestného zákona sa takéto konanie považovalo za jednu z viacerých foriem trestného činu ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 224 Trestného zákona č. 141/1961 Zb. Je to vlastne obdoba zabitia z nedbanlivosti v českom návrhu (§ 119).

Ustanovenie § 149 Trestného zákona **pozostáva z dvoch základných skutkových podstát:**

1. spôsobenie smrti z nedbanlivosti (§ 149 ods. 1),
2. spôsobenie smrti z nedbanlivosti v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať určitú činnosť, ktorý si páchatel' privodil vplyvom návykovej látky a taký čin spáchal v súvislosti so svojím zamestnaním, povolaním, postavením alebo funkciou alebo ako vodič dopravného prostriedku (§ 149 ods. 5).

V slovenskom Trestnom zákone, v základnej skutkovej podstate trestného činu usmrtenia, zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody až na štyri roky. V kvalifikovanej skutkovej podstate je trest od dvoch do piatich rokov ak páchatel' spáchal čin závažnejším spôsobom konania alebo na chránenej osobe.

Spáchanie činu na chránenej osobe ako okolnosť podmieňujúca vyššej trestnej sadzby je pri trestnom čine usmrtenia sporná. Pri osobitnom kvalifikačnom znaku v § 139 Trestného zákona sa uvádza, že uvedené ustanovenie sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Pri tomto trestnom čine zavinenom z nedbanlivosti je v podstate nepreukázateľné, že trestný čin bol spáchaný v súvislosti s chránenou osobou. Preto použitie tejto okolnosti pri tomto trestnom čine neprichádza do úvahy.¹³

V ďalšej základnej skutkovej podstate trestného činu usmrtenia zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody od **štyroch do desať** rokov, ak páchatel' ako vodič dopravného prostriedku spôsobí v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť. Ešte prísnejší trest v trvaní od **sedem** rokov do **dvanásť** rokov sa navrhuje, ak páchatel' v súvislosti so svojím zamestnaním, povolaním, postavením alebo funkciou, alebo ako vodič dopravného prostriedku spôsobí v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky, z nedbanlivosti smrť dvoch alebo viacerých osôb.

Posledné trestné činy v tomto diele a to nedovolené prerušenie tehotenstva a účasť na samovražde sú prebraté z predchádzajúcej právnej úpravy bez podstatnejších zmien.

V druhom diele s názvom trestné činy proti zdraviu sú trestné činy **ublíženia na zdraví a neoprávnené odoberanie orgánov, tkanív a buniek**. Trestné činy ublíženia na zdraví sú v podstate prebraté zo starého zákona. Zrejme nedopatrením došlo k tomu, že pri trestnom čine ublíženia na zdraví (§ 156) sa do skutkovej podstaty nedostala okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví z nedbanlivosti.

Do samostatného tretieho dielu boli zaradené skutkové podstaty niektorých trestných činov, ktoré ohrozujú život alebo zdravie ľudí. Nie sú to všetky trestné činy predpokladajúce takéto následok. Sú to len tie, u ktorých je ohrozenie života alebo zdravia

¹³ Pozri *Ivor, J. a kol. Trestné právo hmotné 2, osobitná časť*. IURA edition, Bratislava 2006, str. 43.

človeka jediným alebo primárnym objektom. Do tohto dielu boli zaradené ustanovenia ktoré boli zaradené v rôznych hlavách osobitnej časti Trestného zákona č. 140/1961. Tretí diel obsahuje nasledovné trestné činy neoprávnený experiment na človeku, poškodenie zdravia, šírenie nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby, ohrozovanie vírusom ľudskej imunodeficiencie, ohrozovanie pohlavnou chorobou, ohrozovanie zdravia závadnými potravinami a inými predmetmi, ohrozovanie zdravia nepovolenými liečivami, zdravotníckymi pomôckami a potrebami, nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, šírenie toxikománie, podávanie alkoholických nápojov mládeži, podávanie anabolických látok mládeži a neposkytnutie pomoci.

Pre krátkosť času by som chcel charakterizovať ustanovenia, ktoré sú nové.

Trestný čin neoprávneného exeperimentu na človeku a klonovania ľudskej bytosti pozostáva z troch základných skutkových podstát:

1. vykonávanie overovania nových medicínskych poznatkov bez povolenia napriek tomu, že je tým bezprostredne ohrozený život alebo zdravie človeka, ak nejde o nevyhnutné výkony spôsobilé zachrániť jeho bezprostredne ohrozený život [§ 161 ods. 1 písm. a)],
2. vykonávanie overovania nových medicínskych poznatkov bez povolenia, bez zdravotnej indikácie a bez súhlasu osoby, ktorej sa týka, alebo sa vykonáva na osobách, na ktorých je overovanie bez zdravotnej indikácie zakázané, alebo sa vykonáva na ľudskom plode alebo zárodku, alebo sa vykonáva v rozpore s inými zákonnými podmienkami overovania bez zdravotnej indikácie [§ 161 ods. 1 písm. b)],
3. vykonanie akéhokoľvek zásahu s cieľom vytvoriť ľudskú bytosť v ktoromkoľvek štádiu jej vývoja, geneticky identickú s inou ľudskou bytosťou, či už živou, alebo mŕtvou [§ 161 ods. 2].

Čiže v zmysle tohto ustanovenia je postihované klonovanie ľudskej bytosti. Z uvedeného vyplýva, že na Slovensku je trestné **akékoľvek** klonovanie ľudí, čiže bude fakticky **zakázané** klonovanie. V českom návrhu je trestné len **nedovolené** klonovanie ľudskej bytosti.

Ďalším novým trestným činom je **poškodenie zdravia**. Tohto trestného činu sa dopustí ten, kto vykonáva činnosť zdravotníckeho pracovníka alebo iného odborného pracovníka v zdravotníctve napriek tomu, že nemá potrebnú odbornú spôsobilosť a tým, čo aj z nedbanlivosti bezprostredne ohrozí život iného, alebo inému ublíži na zdraví. Trestným činom teda nie je vykonávanie liečiteľstva ako takého, ale len to, keď niekto vykonáva, takúto činnosť, pričom čo aj z nedbanlivosti, bezprostredne ohrozí život iného, alebo inému ublíži na zdraví. Okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby trestu odňatia slobody v tomto trestnom čine je, ak páchatel spácha taký čin závažnejším spôsobom konania, na chránenej osobe, prípadne, ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

Novým trestným činom je aj trestný čin ohrozovanie zdravia nepovolenými liečivami, zdravotníckymi pomôckami a potrebami. Znaky objektívnej stránky tohto trestného činu naplní páchatel vtedy, ak spôsobí alebo zvýši nebezpečenstvo ohrozenia zdravia ľudí tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti:

- a) predpíše, vydá, predá alebo podá liečivá, ktoré nie sú zaradené do liekopisu, lieky, ktoré nie sú registrované podľa osobitného predpisu alebo ktorých používanie nepovolil príslušný orgán, alebo zdravotnícke pomôcky, ktoré boli uvedené na trh v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom,
- b) vykonáva klinické skúšanie liečiv, liekov alebo zdravotníckych pomôcok v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom,
- c) bez povolenia zaobchádza s liekmi alebo so zdravotníckymi pomôckami.

Pri trestnom čine nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi sa zmeny dotkli postihovania tzv. „spotrebnej držby“. V starom Trestnom zákone sa držba omamnej látky pre vlastnú potrebu považovala najviac jednorázová dávka. V súčasnom zákone sa pre vlastnú potrebu rozumie neoprávnená držba omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora po akúkoľvek dobu v množstve, ktoré zodpovedá **najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky** na použitie, a to pre osobnú spotrebu (§ 135 ods. 1). **Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu** sa rozumie neoprávnená držba omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora po akúkoľvek dobu v množstve, ktoré zodpovedá **najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky** na použitie, a to pre osobnú spotrebu (§ 135 ods. 2). Čo sa rozumie **obvykle jednorazovou dávkou**, sa v konkrétnom prípade posudzuje vzhľadom na druh látky, jej čistotu a taktiež aj na stupeň závislosti konkrétneho užívateľa.

Ostatné trestné činy v tomto diele sú viac menej s určitými formulačnými úpravami prebraté z platnej právnej úpravy.

LITERATÚRA

- Burda, E.*: Vražda versus úkladná vražda a problematika eutanázie v rekodifikovanom Trestnom zákone. In: Bulletin slovenskej advokácie č. 12/2005.
- Burda, E.*: Nové trestné činy v medicíne v rekodifikovanom Trestnom zákone. In: Bulletin slovenskej advokácie č. 1–2/2003.
- Burda, E.*: Nové trestné činy v medicíne v rekodifikovanom Trestnom zákone. In: Bulletin slovenskej advokácie č. 3/2003.
- Ivor, J. a kol.*: Trestné právo hmotné 2, osobitná časť. IURA edition, Bratislava 2006.
- Musil, J.*: Český trestný zákon potrebuje diferencovanejšiu skutkovou podstatu úmyslného usmrtení. In: Trestní právo č. 10/2004.
- Novotný, O., Dolenský, A., Navrátilová J., Púry F., Rizman S., Vanduchová M., Vokoun R.*: Trestní právo hmotné II. Zvláštní část. Praha ASPI, 2004.
- Samaš, O., Stiffel, H., Toman, P.*: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava, IURA EDITION 2006.
- Stiffel, H., Kočica, J.*: Trestný zákon: Stručný komentár. Bratislava: IURA EDITION, 2001.
- Záhora, J.*: K trestaniu za spôsobenie smrti z nedbanlivosti. In: Justičná revue č. 12/2004.
- Záhora, J.*: Niektoré možné aplikačné problémy nového Trestného zákona. In: Justičná revue č. 11/2005.

CRIMES AGAINST LIFE AND BODILY INTEGRITY

Summary

The study deals with crimes against life and bodily integrity in the new Slovak Criminal code. The author presents very briefly the legislative procedure of the code. In the next part he analyses the chapter one, the special part of the Criminal code which deals with the mentioned crimes. He compares some of the crimes with relevant Czech crimes and tries to point out some possible problems. Finally, he outlines some new crimes against bodily integrity in the Slovak Criminal code.

Key words: crimes against life, crimes against bodily integrity, murder, manslaughter, termination of pregnancy, grievous bodily harm, actual bodily harm, unauthorized experiment on the patient and cloning of human being, genocide

Kľúčové slová: trestné činy proti životu, trestné činy proti zdraviu, vražda, zabitie, nedovolené prerušenie tehotenstva, ťažká ujma na zdraví, ublíženie na zdraví, neoprávnený experiment na človeku a klonovanie ľudskej bytosti, genocídium